

Sygn. akt VII U 5998/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Major

Protokolant Stażysta Szymon Solecki

po rozpoznaniu w dniu 27 marca 2018 r. w Poznaniu

odwołania **A. N.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 13 września 2013 roku, znak: (...)

w sprawie **A. N.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o odpowiedzialności osób trzecich za zaległe składki

1) oddała odwołanie,

2) zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego organu rentowego kwotę 3 600 (trzy tysiące sześćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 września 2013 r., nr (...) - (...) G., Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie art. 83 ust. 1, art. 32 oraz 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.) w związku z art. 107 § 1 i § 2 pkt 2 i 2, art. 108 § 1, art. 116 oraz art. 118 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2012 r. poz. 749), stwierdził, że A. N., jako prezes zarządu, odpowiada z tytułu nieopłaconych przez (...) spółkę z o.o. z siedzibą w P. (NIP: (...)) składek na:

1) ubezpieczenia społeczne w łącznej kwocie 89.549,23 zł, w tym:

- z tytułu składek za okres 03/2008, 06/2008, od 08/2008 do 09/2008 oraz od 11/2008 do 07/2009 w kwocie 55.489,93 zł,

- z tytułu odsetek wyliczonych na dzień 13 września 2013 r. w kwocie 30.868,00 zł,

- z tytułu kosztów egzekucyjnych za okres 06/2008, 08/2008 oraz od 11/2008 do 07/2009 w kwocie 3.191,30 zł,

2) ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 14.266,66 zł, w tym:

- z tytułu składek za okres od 03/2009 do 04/2010 w kwocie 9.223,96 zł,

- z tytułu odsetek wyliczonych na dzień 13 września 2013 r. w kwocie 4.547,00 zł,
 - z tytułu kosztów egzekucyjnych za okres od 03/2009 do 12/2009 w kwocie 495,70 zł,
- 3) Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w łącznej kwocie 4.688,51 zł, w tym:
- z tytułu składek za okres (...), od 03/2009 do 04/2010 w kwocie 3.033,51 zł,
 - z tytułu odsetek wyliczonych na dzień 13 września 2013 r. w kwocie 1.492,00 zł,
 - z tytułu kosztów egzekucyjnych za okres od 03/2009 do 12/2009 w kwocie 163,00 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że na koncie płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. figuruje zadłużenie z tytułu nieopłaconych składek. Z ustaleń ZUS wynika, że w czasie, w którym powstało zobowiązanie, A. N. był członkiem zarządu ww. spółki. Egzekucja skierowana do majątku płatnika okazała się bezskuteczna, o czym świadczy postanowienie Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto, Wydział XI Gospodarczy z dnia 18 lipca 2012 r. o zakończeniu postępowania upadłościowego wobec (...) sp. z o.o. W uzasadnieniu przedmiotowego postanowienia stwierdzone zostało, że cały majątek masy upadłości został zlikwidowany przez syndyka w toku postępowania upadłościowego. Ze zgłoszonej przez ZUS wierzytelności w kwocie 112.097,04 zł, zgodnie z ostatecznym planem podziału funduszu masy upadłości, organ rentowy uzyskał kwotę 21.841,32 zł. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, organ rentowy uznał, że A. N. nie wykazał żadnej z przesłanek uwalniających go od odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o.o.

Od powyższej decyzji, w przepisany trybie i terminie, odwołał się A. N., działając przez profesjonalnego pełnomocnika, zaskarżając przedmiotową decyzję w całości i zarzucając jej:

- 1) obrazę przepisów prawa materialnego przez niezastosowanie przepisu art. 116 § 1 pkt 1) lit. a) ustawy Ordynacja podatkowa w związku z art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wskutek wydania decyzji o odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w sytuacji, w której w czasie właściwym złożony został wniosek o ogłoszenie upadłości (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P.,
- 2) obrazę przepisów prawa materialnego wskutek niezastosowania przepisu art. 116 § 1 pkt 2) ustawy Ordynacja podatkowa, poprzez wydanie decyzji o odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w sytuacji, w której członek zarządu wskazał mienie spółki, z którego zaspokojono zaległości podatkowe spółki w znacznej części,
- 3) naruszenie przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności art. 10 kpa, art. 75 § 1 oraz art. 80 kpa, poprzez nieuwzględnienie przy wydawaniu zaskarżonej decyzji szeregu dowodów zawnioskowanych przez odwołującego i zaliczonych przez organ rentowy w poczet materiału dowodowego,
- 4) naruszenie przepisów postępowania - art. 107 § 3 k.p.a. - poprzez niepodanie przyczyn, z powodu których odmówił wiarygodności i mocy dowodowej dowodom zaferowanym przez odwołującego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i orzeczenie, że A. N. jako członek zarządu nie odpowiada solidarnie z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P., za zobowiązania tej spółki wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, nadto o zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołującego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołujący rozwinął powyższe zarzuty, wskazując, że spółka przez cały czas, aż do momentu złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, prowadziła statutową działalność gospodarczą. Odwołujący przyznał, że spółka borykała się z problemami płatniczymi, jednak – w jego ocenie – regulowała znaczną część swoich zobowiązań, pokrywając je przychodami z bieżącej działalności. Spółka nawiązywała kontakty handlowe z nowymi kontrahentami, składała oferty i realizowała otrzymywane zamówienia.

W ocenie odwołującego ww. okoliczności wskazują, że do czasu wydania wyroku zaocznego z dnia 15 grudnia 2010 r. uzyskanego przez wierzyciela włoskiego (FAR s.r.l.), spółka prowadziła statutową działalność gospodarczą, a zarząd (odwołujący) nie był jeszcze zobowiązany do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 116 Ordynacji podatkowej („czas właściwy”). W ocenie odwołującego dopóki w stosunku do wierzytelności FAR trwało postępowanie sądowe i wierzyciel nie uzyskał jeszcze możliwości prowadzenia egzekucji, dopóty niezapłacenie wierzytelności nie dowodziło niewypłacalności. Dopiero wykonalny wyrok na rzecz wierzyciela włoskiego spowodował ostateczne załamanie się sytuacji finansowej spółki (...) i zmusił zarząd do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Zdaniem odwołującego, w rozważanym stanie faktycznym istotne jest, że spółka (...) posiadała środki na pokrycie kosztów postępowania upadłościowego, jak również posiadała jeszcze majątek, który umożliwił choćby częściowe zaspokojenie części wierzycieli. Organ rentowy zgłosił wierzytelność w łącznej kwocie 112.097,04 zł, na pokrycie której przyznano mu w planie podziału kwotę 21.841,32 zł. Oznacza to, że wierzytelność organu rentowego została zaspokojona w części wynoszącej 19,48 %. W ocenie odwołującego, przywołane powyżej okoliczności pozwalają przyjąć, że wniosek o ogłoszenie upadłości spółki został złożony w czasie właściwym.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie od odwołującego na rzecz ZUS kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, w całości podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Organ rentowy podkreślił, że (...) spółka z o.o. w momencie składania wniosku o ogłoszenie upadłości posiadała już kilkuletnie zaległości publiczno-prawne, zarówno wobec ZUS, jak i Urzędu Skarbowego. Nadto, spółka posiadała w tym okresie również zadłużenie wobec podmiotów prywatnych. Istotna, w ocenie organu rentowego, jest również kwestia strat, jakie ponosiła spółka w okresie generowania zaległości wobec chociażby podmiotów publicznoprawnych. W dalszej kolejności ZUS podniósł, że wbrew twierdzeniom strony odwołującej, organ dopuścił w toku postępowania administracyjnego wszystkie dowody zawnioskowane przez odwołującego.

W toku sprawy strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 października 2006 r. w rejestrze przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego, prowadzonego przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, została zarejestrowana (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. (KRS nr (...)), zawiązana aktem notarialnym z dnia 23 sierpnia 2006 r. przez współników – W. N., M. N. oraz A. N.. Prezesem zarządu ustanowiono A. N..

W 2007 r. zmieniono nazwę spółki na (...) sp. z o.o., natomiast w 2009 r. na (...) sp. z o.o.

Głównym przedmiotem działalności (...) sp. z o.o. z siedzibą w P. była sprzedaż elementów i materiałów dla przemysłu samochodowego, budowlanego oraz maszyn pneumatycznych.

Pismem z dnia 19 maja 2011 r. A. N., działając jako członek jednoosobowego zarządu, złożył w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki (...). Postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2011 r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto w P., XI Wydział Gospodarczy ds. Upadłościowych i Naprawczych, ogłosił upadłość ww. spółki obejmującą likwidację jej majątku (sygn. akt XI GU 172/11). Syndykiem masy upadłości został P. K..

Pismem z dnia 13 lipca 2012 r. syndyk masy upadłości złożył wniosek o zakończenie postępowania upadłościowego spółki (...). Postanowieniem z dnia 18 lipca 2012 r. Sąd Rejonowy Poznań - Stare Miasto zakończył postępowanie upadłościowe ww. spółki. Syndyk dokonał całkowitej likwidacji majątku masy upadłości i wykonał ostateczny plan podziału funduszy masy upadłości zatwierdzony postanowieniem sędziego komisarza z dnia 4 czerwca 2012 r.

W dniu 8 października 2012 r. dokonano wpisu do KRS nr 11, którym wykreślono spółkę z rejestru. Wpis ten jest prawomocny.

Przez cały okres istnienia spółki, jej jedynym członkiem zarządu (prezesem zarządu) był odwołujący A. N..

Dowód: dane uzyskane z KRS ((...) Prawnej Lex); zeznania odwołującego – k. 24; pismo SR Poznań - Stare Miasto w P. z dnia 21 czerwca 2013 r. – k. 72 akt ZUS; wniosek dłużnika o ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego z dnia 19 maja 2011 r. – k. 11 akt ZUS; opinia biegłego sądowego dra P. B. (1) – k. 269; postanowienie SR z dnia 18 lipca 2012 r. (sygn. akt XI Gup 52/11) – k. 1-2 akt ZUS

(...) sp. z o.o. w P. zatrudniała pracowników, w tym również w spornym okresie 2008-2010, co wiązało się z powstaniem obowiązku opłacania przez spółkę - jako płatnika - składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne i Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W (...) sp. z o.o. już od lutego 2007 r. pojawiały się problemy z regulowaniem zobowiązań składkowych względem ZUS, zaś wobec Urzędu Skarbowego od marca 2008 r. (PIT). Organ rentowy już w 2009 r. wdrożył postępowanie egzekucyjne wobec spółki (...) (wystawiono tytuły wykonawcze), które jednak okazało się bezskuteczne.

Dowód: zeznania odwołującego – k. 24; zestawienie należności wobec ZUS na dzień 13 września 2013 r. (zaskarżona decyzja) k. 82-83 akt ZUS; lista zaległości wobec Urzędu Skarbowego na dzień 19 maja 2011 r. – k. 62-63 akt ZUS; pismo organu rentowego z dnia 18 maja 2016 r. – k. 182-183

Od 2007 r. strategicznym kontrahentem (...) sp. z o.o. była włoska spółka (...) s.r.l. z siedzibą w G. D.'E.. W 2007 r. ww. spółki zawarły umowę o stałej współpracy, w ramach której (...) zostało generalnym przedstawicielem włoskiego producenta nitów na terenie Polski.

Pismem z dnia 23 lutego 2009 r. spółka włoska (...) wypowiedziała spółce (...) umowę z dnia 1 maja 2007r., zachowując 3 miesięczny okres wypowiedzenia, który upływał w dniu 31 maja 2009 r. Również pismem z dnia 23 lutego 2009 r. włoska spółka (...) wypowiedziała (...) sp. z o.o. umowę o wyłączność sprzedaży na rynku polskim.

Powyższe spowodowało, że (...) sp. z o.o. utraciła wielu klientów i znacząco utrudniła spółce dalsze funkcjonowanie.

Po zakończeniu współpracy, spółka (...) dokonała w 2009 r. niewielkiej spłaty zobowiązań wobec włoskiego kontrahenta. Pozostała część FAR s.r.l. dochodziła na drodze sądowej. I tak, wyrokiem zaocznym z dnia 15 grudnia 2010 r. (sygn. akt IX Gc 546/10) Sąd Okręgowy w Poznaniu, IX Wydział Gospodarczy, w sprawie z powództwa FAR s.r.l. przeciwko (...) spółka z o.o.:

- w punkcie 1) zasądził na rzecz powoda łączną kwotę 177.750,56 euro wraz z ustawowymi odsetkami, liczonymi od następujących kwot:

- 18 000,00 euro od dnia 9 stycznia 2008 r do dnia zapłaty
- 15 070,28 euro od dnia 23 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 6 967,41 euro od dnia 15 lutego 2008 r. do dnia zapłaty,
- 11 154,76 euro od dnia 27 lutego 2008 r. do dnia zapłaty,
- 13 293,32 euro od dnia 13 marca 2008 r. do dnia zapłaty,
- 24 907,40 euro od dnia 30 marca 2008 r. do dnia zapłaty,
- 8 452.99 euro od dnia 13 kwietnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 28 159,54 euro od dnia 31 sierpnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 6 475,00 euro od dnia 1 grudnia 2008 r do dnia zapłaty,

- 10 973,37 euro od dnia 25 grudnia 2008 r. do dnia zapłaty,
- 10 395,28 euro od dnia 15 stycznia 2009 r. do dnia zapłaty,
- 18 270.00 euro od dnia 26 lutego 2009 r. do dnia zapłaty,
- 5 631,21 euro od dnia 12 marca 2009 r. do dnia zapłaty,

- w punkcie 2) obciążył pozwanego kosztami postępowania i zasądził od niego na rzecz powoda kwotę 35.550,13 zł tytułem opłaty od pozwu oraz kwotę 7.217 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

- w punkcie 3) wyrokowi nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Wyrok powyższy uprawomocnił się z dniem 4 stycznia 2011 r.

Dowód: zeznania odwołującego – k. 24; pisma włoskiej spółki (...) s.r.l. z dnia 23 lutego 2009 r. – k. 33 i 52 akt ZUS; pismo A. N. z dnia 19 kwietnia 2013 r. – k. 40-40v; wyrok zaoczny z dnia 15 grudnia 2010 r. – k. 16 akt ZUS; postanowienie z dnia 26 stycznia 2011 r. – k. 14 akt ZUS

(...) sp. z o.o. współpracowała również z Przedsiębiorstwem Produkcyjno-Handlowo-Usługowym (...) sp. z o.o. W dniu 9 marca 2009 r. ww. podmioty zawarły porozumienie w sprawie spłaty zaległości. W przedmiotowym dokumencie określono, że na dzień zawarcia porozumienia zadłużenie spółki (...) wobec (...) sp. z o.o. z tytułu najmu pomieszczenia użytkowego stanowiło kwotę 13 856.74 zł + odsetki za opóźnienie. Na wskazaną kwotę składały się należności objęte niezapłaconymi fakturami. Strony ustaliły następującą formę spłaty zadłużenia:

- 4 347,95 zł - do dnia 27 marca 2009 r.,

- 5 483,52 zł - do dnia 27 kwietnia 2009 r.,

- 4 025,27 zł - do dnia 26 maja 2009 r.

W dniu 29 marca 2009 r. Prezes Zarządu Spółki A. N. zawarł umowę ugody z Bankiem (...) S.A. Na dzień zawarcia przedmiotowej ugody, zadłużenie wobec Banku wyniosło 99 804,25 zł. Spółka zobowiązała się dokonać spłaty zadłużenia według harmonogramu spłat rat kapitałowych, tj. pierwsza rata płatna do 31 maja 2009 r. w wysokości 8 504,25 zł oraz 11 następnych rat w wysokości 8 300 zł każda, płatnych ostatniego dnia każdego miesiąca w okresie od czerwca 2009 r. do kwietnia 2010 r. Spółka zobowiązała się również do uiszczenia odsetek, naliczanych od wartości zadłużenia.

Spółka (...) zawarła także umowy cesji, w tym:

- w dniu 25 czerwca 2009 r. do umowy leasingu nr (...) z dnia 26 lipca 2007 r., pomiędzy (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. a (...) sp. z o.o., której przedmiotem był samochód osobowy F. (...) o nr rej. (...),

- w dniu 10 lipca 2009 r. do umowy leasingu nr (...) z dnia 8 lutego 2007 r., pomiędzy (...) Sp. z o.o. a (...), której przedmiotem był (...),8 (...) o nr rej. (...).

Z dniem zawarcia przedmiotowych umów podmiot (...) sp. z o.o. z siedzibą w S. (korzystający) przejął od spółki (...) (dotychczasowy korzystający) wszelkie prawa i obowiązki.

Dowód: porozumienie w sprawie spłaty zaległości z dnia 9 marca 2009 r. – k. 49 akt ZUS; umowa ugody z dnia 29 marca 2009 r. – k. 47-48 akt ZUS; umowy cesji z dnia 25 czerwca 2009 r. oraz z dnia 10 lipca 2009 r. – k. 18-19 akt ZUS

Podsumowując, spółka (...) co najmniej od stycznia 2008 r. nie wykonywała terminowo wszystkich wymagalnych zobowiązań wobec włoskiej spółki (...). Ponadto Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazywał, że spółka (...) już

w 2007 r. zaprzestała terminowego regulowania wymagalnych zobowiązań. Najstarsze zobowiązanie określone w zaskarżonej decyzji dotyczy składek na ubezpieczenie społeczne za marzec 2008 r. Również najstarsze wymagalne zobowiązania wobec Urzędu Skarbowego z tytułu podatku dochodowego dotyczy marca 2008 r. z terminem płatności do dnia 21 kwietnia 2008 r.

Pewnym jest zatem, że już w marcu 2008 r. (...) sp. z o.o. nie wykonywała swych wymagalnych zobowiązań wobec trzech podmiotów - ZUS, US, spółki (...).

Relacja wartości majątku spółki w okresie od 4 września 2006 r. do 30 kwietnia 2011 r. (z wyłączeniem 2009 r. ze wzgl. na brak danych) do wartości jej zobowiązań przedstawia się następująco:

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	2010	2011
Aktywa spółki					
Aktywa trwałe	0,00	(...),93	(...),28	(...),47	0,00
Aktywa obrotowe	(...),70	(...),61	(...),11	(...),34	(...),34
Zobowiązania spółki					
Rezerwy na zobowiązania	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania długoterminowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zobowiązania krótkoterminowe	(...),75	(...),95	(...),78	(...),02	(...),31
Rozliczenia międzyokresowe	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Wartość aktywów i zobowiązań					
Razem aktywa	(...),70	(...),54	(...),39	(...),81	(...),34

Razem zobowiązania	(...),75	(...),95	(...),78	(...),02	(...),31
Kapitał własny	50.770,95	-166.887,41	-600.245,39	-399.740,21	- 441.003,97

Już na koniec 2007 r. wartość zobowiązań spółki (...) przekroczyła wartość jej majątku (ujemny kapitał własny). Potwierdzeniem tej sytuacji jest wykazywany w bilansie ujemny kapitał własny w przedziale od (-) 166 887,41 zł na koniec 2007 r. do (-) 600 245,39 zł na koniec 2008 r. Tym samym już na koniec 2007 r. nastąpił moment, w którym wartość zobowiązań spółki przekroczyła wartość jej majątku. Następnie w roku 2008 r. stan ten znacznie się pogłębił. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi sporządzania sprawozdań finansowych, sprawozdanie takie powinno zostać sporządzone w przeciągu trzech miesięcy od dnia bilansowego. Należy zatem przyjąć, że Zarząd Spółki, najpóźniej na dzień 31 marca 2008 r. powziął informację o spełnieniu ustawowej (w myśl art. 11 ust. 2 ustawy upadłościowej) przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Wobec tego spółka (...) powinna złożyć do Sądu Rejonowego wniosek o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia 31 marca 2008r., tj. do dnia 14 kwietnia 2008 r.

Tymczasem wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki (...) A. N., działając jako członek jednoosobowego zarządu, złożył dopiero w dniu 19 maja 2011 r. W postępowaniu upadłościowym Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. zgłosił wierzytelność na łączną kwotę 112.097,04 zł. Zgodnie z ostatecznym planem podziału funduszy masy upadłości organ rentowy uzyskał kwotę 21.841,32 zł.

Dowód: opinia biegłego dra P. B. (1) – str. 43-48 opinii na k. 269; sprawozdania finansowe spółki za lata 2006, 2007, 2008, 2011 – k. 74 i 83; zeznania biegłego złożone na rozprawie w dniu 27 marca 2018 r. – e-protokół na k. 340; pismo organu rentowego z dnia 6 marca 2013 r. – k. 3 akt ZUS; ostateczny plan podziału sporządzony w dniu 10 kwietnia 2012r. – k. 70 akt ZUS

Pismem z dnia 8 marca 2013 r. organ rentowy poinformował odwołującego o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w sprawie przeniesienia na niego odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o. o. z siedzibą w P., obejmujące należności z tytułu składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

Postanowieniem z dnia 11 maja 2013 r. organ rentowy poinformował odwołującego o przedłużeniu terminu do załatwienia sprawy, z uwagi na złożone przez odwołującego wnioski dowodowe. Kolejnym postanowieniem z tego samego dnia ZUS dopuścił dowody zawnioskowane przez stronę. Nadto, postanowieniem z dnia 13 czerwca 2013 r. organ dopuścił dalsze dowody, o które wnioskował odwołujący.

Pismem z dnia 30 sierpnia 2013 r. ZUS poinformował odwołującego o zakończeniu postępowania wyjaśniającego.

W dniu 13 września 2013 r. organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzję o przeniesieniu odpowiedzialności za zobowiązania z tytułu składek opisaną na wstępie niniejszego uzasadnienia.

Dowód: pismo z dnia 8 marca 2013 r. – k. 5 akt ZUS; postanowienia z dnia 11 maja 2013 r. – k. 43, 46 akt ZUS; postanowienie z dnia 13 czerwca 2013 r. – k. 59; pismo z dnia 30 sierpnia 2013 r. – k. 76; zaskarżona decyzja – k. 78-84

Powyższy stan faktyczny, Sąd ustalił na podstawie:

- dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, w szczególności na k. 73-74, 83,
- dokumentów zgromadzonych w aktach organu rentowego,

- opinii biegłego sądowego dr P. B. (1) – k. 269,
- zeznań biegłego sądowego dr P. B. (1) – nagranie k. 340,
- częściowo opinii biegłego M. F. (1) – k. 99-114 oraz częściowo na podstawie jego zeznań – k. 201-202v;
- częściowo zeznań odwołującego – k. 24-26 oraz nagranie na k. 340.

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty zgromadzone w postępowaniu. Zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty, w przewidzianej przez prawo formie. Żadna ze stron nie kwestionowała autentyczności i prawdziwości dokumentów, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu. W części są to dokumenty urzędowe sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy, w zakresie ich kompetencji. Natomiast dokumenty prywatne korzystały z domniemania autentyczności oraz domniemania, że zawarte w nich oświadczenia złożyła osoba, która je podpisała (art. 245 k.p.c.). Istotne były zwłaszcza sprawozdania finansowe spółki za lata 2006 – 2008 oraz 2011 (k. 74 i 83), na podstawie których można było dokonać ustaleń faktycznych w zakresie kondycji finansowej (...) sp. z o.o. i określić relację wartości majątku spółki do wartości jej zobowiązań, co w myśl art. 11 ust. 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze (w brzmieniu obowiązującym w okresie spornym) stanowi jedną z przesłanek ustalenia, czy dłużnik stał się niewypłacalny. Istotne pozostawały także dokumenty znajdujące się w aktach organu rentowego, dotyczące relacji istniejących pomiędzy spółką (...) a jej głównym kontrahentem – włoską spółką (...) s.r.l., wobec którego to podmiotu (...) sp. z o.o. zalegała ze spłatą wymagalnych zobowiązań już od stycznia 2008 r. Nadto, zgromadzone dokumenty pozwoliły na ustalenie, że co najmniej od marca 2008 r. spółka (...) posiadała trzech wierzycieli – ww. spółkę (...) s.r.l., Zakład Ubezpieczeń Społecznych oraz Urząd Skarbowy.

Sąd dał wiarę zeznaniom odwołującego A. N. w zakresie okoliczności powstania spółki (...), jej przedmiotu działalności, podziału obowiązków w spółce, okoliczności współpracy z włoską spółką (...) s.r.l., a także w zakresie w jakim odwołujący wskazywał na przyczyny powstania zadłużenia m.in. wobec ZUS oraz na próby poprawy kondycji finansowej spółki. Sąd nie dał natomiast wiary zeznaniom odwołującego, w zakresie w jakim twierdził on, że we właściwym czasie złożył wnioski o ogłoszenie upadłości, przeczy temu bowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności dokumenty finansowe spółki, w tym dokumenty dotyczące istotnych problemów z płatnościami wobec (...) s.r.l., ZUS i US oraz opinia biegłego dra P. B. (1).

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie była przede wszystkim kwestia rozważenia czy, a jeśli tak, to kiedy, zaistniały przesłanki do ogłoszenia upadłości spółki (...) sp. z o.o. W tym celu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z dziedziny księgowości.

Należy przy tym wyjaśnić, że w kwestiach wymagających wiadomości specjalnych sąd winien się posiłkować biegłymi, nie zaś zajmować stanowisko samodzielnie (postanowienie SN z dnia 09 maja 2000 r., IV CKN 1209/00, Lex Nr 52621). Opinia powołanego w sprawie biegłego podlega, jak inne dowody ocenie sądu według art. 233 § 1 k.p.c.; to co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, którymi są: poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej (postanowienie SN z dnia 07 listopada 2000r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64).

Z wydanej przez biegłego sądowego dra P. B. (1) opinii (k. 269) wynika, że na podstawie posiadanej dokumentacji, uwzględniając występujące już w 2007 r. przypadki zwłoki w regulowaniu zobowiązań przez spółkę (...) wobec ZUS, a w pierwszym kwartale 2008 r. także wobec Urzędu Skarbowego i spółki (...) s.r.l., można twierdzić, że już w 2008 r. została spełniona przesłanka z art. 11 ust. 1 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze (dalej: p.u.n.). Z uwagi jednak na braki w dokumentacji nie było możliwe dokładne określenie daty, w jakiej zaszyły podstawy do zgłoszenia wniosku o upadłość przez (...) sp. z o.o. na podstawie ww. przepisu. Natomiast biorąc pod uwagę drugą (i niezależną od pierwszej) przesłankę, określoną w art. 11 ust. 2 p.u.n. stanowczo można stwierdzić, że już na koniec 2007 r. wartość zobowiązań

spółki (...) przekroczyła wartość jej majątku (ujemny kapitał własny w przedziale od (-) 166 887.41 zł na koniec 2007 r. do (-) 600 245.39 zł na koniec 2008 r.). Tym samym już na koniec 2007 r. nastąpił moment, w którym wartość zobowiązań spółki przekroczyła wartość jej majątku. Następnie w roku 2008 r. stan ten znacznie się pogłębił. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi sporządzania sprawozdań finansowych, sprawozdanie takie powinno zostać sporządzone w przeciągu trzech miesięcy od dnia bilansowego. Należy zatem przyjąć, że Zarząd Spółki, najpóźniej na dzień 31 marca 2008 r. powziął informację o spełnieniu ustawowej (w myśl art. 11 ust. 2 ustawy) przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Wobec tego, spółka (...) powinna złożyć do Sądu wnioski o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia 31 marca 2008r., tj. do dnia 14 kwietnia 2008 r.

W ocenie Sądu, wnioski i oceny biegłego dra P. B. wyrażone w opinii były stanowcze i dodatkowo poparte szczegółowym wskazaniem na jakich metodach badawczych i źródłach bazował biegły. Biegły wyraźnie odnosił się do konkretnej, dostępnej dokumentacji obrazującej sytuację finansową spółki, zwłaszcza zaś do sprawozdań, bilansów, rachunków złożonych w KRS, informacji z urzędu skarbowego o zaległościach poczynsz od 2008 r., informacji ZUS o zaległościach poczynsz od 2007 r. oraz informacji dot. zobowiązań względem (...) s.r.l. Jak już była wyżej mowa, biegły jednoznacznie wskazał, że na podstawie posiadanej dokumentacji można stwierdzić, że już 2008 r. zachodziła sytuacja określona w art. 11 ust. 2 ww. ustawy, bowiem zarówno na dzień 31 grudnia 2007 r., jak i na dzień 31 grudnia 2008 r. wartość zobowiązań spółki przekraczała wartość jej majątku.

Biegły P. B. (1) potwierdził w całości swoje stanowisko wyrażone w opinii w ustnych wyjaśnieniach złożonych na rozprawie w dniu 27 marca 2018 r. W ocenie Sądu wnioski przedstawione przez ww. biegłego są jasne i spójne, a przede wszystkim logicznie uzasadnione. Sąd nie widział zatem podstaw do tego, aby opinii ww. biegłego wiarygodności odmawiać.

W tym miejscu należy wskazać, że przedstawiona wyżej opinia biegłego P. B. (1) była drugą opinią w sprawie. Pierwszą zaś przedstawił na polecenie Sądu biegły M. F. (1) (k.99-114), który w swej opinii również wskazywał, że już w latach 2007-2008 pojawiały się w spółce (...) problemy z płatnościami, nadto, że spółka w tych latach wykazywała stratę (k. 103, 107, 113, 201v-202). Jednak wnioski płynące z tej opinii oraz z wyjaśnień biegłego złożonych na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2016 r. (k. 201-202), a mianowicie, że dopóki nie zostanie formalnie wszczęta wobec dłużnika egzekucja, nie zachodzą przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, są w ocenie sądu błędne. Żaden bowiem przepis prawa upadłościowego czy ustawy o rachunkowości (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie) nie pozwala na wysunięcie takich wniosków. Stanowisko biegłego M. F. nie zasługuje na aprobatę zwłaszcza w kontekście art. 11 ust. 2 ustawy upadłościowej. Przepis ten reguluje drugą podstawę niewypłacalności. Dotyczy on dłużników będących osobami prawnymi (tak jak (...) sp. z o.o.) oraz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, ale którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną. Te podmioty są niewypłacalne także wtedy, gdy ich zobowiązania przekroczą wartość ich aktywów i to nawet wtedy, gdy na bieżąco wykonują swoje zobowiązania. W tym przypadku zatem oczywistym jest, że kwestia ewentualnej egzekucji do majątku dłużnika czy wystąpienie wierzycieli na drogę sądową nie ma znaczenia. Z tych przyczyn Sąd uznał opinię biegłego M. F. za nieprzydatną dla ustalenia stanu faktycznego niniejszej sprawy i na rozprawie w dniu 25 sierpnia 2016 r. dopuścił dowód z opinii innego biegłego sądowego z dziedziny księgowości. Wobec tego postanowienia pełnomocnik odwołującego złożył zastrzeżenia w trybie art. 162 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że wnioski opinii biegłego mają być jasne, kategoryczne i przekonujące dla sądu jako bezstronnego arbitra w sprawie, dlatego, gdy opinia biegłego (w ocenie sądu) nie czyni zadość tym wymogom, a nadto gdy zostały zgłoszone zastrzeżenia strony mogące podważyć wartość dowodową opinii (w analizowanym przypadku zastrzeżenia pozwanego organu rentowego), to oczywistym jest, iż w myśl art. 286 k.p.c. zachodzi potrzeba dopuszczania dowodu z dalszej opinii biegłych lub opinii innego zespołu biegłych. Zdaniem Sądu, taka sytuacja występowała w analizowanej sprawie, dlatego został przeprowadzony dowód z opinii innego biegłego sądowego, tj. dra P. B. (1).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1778), do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio art. 116 Ordynacji podatkowej. Natomiast do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych, na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32 ustawy systemowej).

Z kolei w myśl art. 116 § 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2017 r. poz. 201), w brzmieniu obowiązującym w okresie spornym, za zaległości podatkowe spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy,

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu określona powyżej obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu.

Z kolei art. 83 ust. 1 ustawy systemowej upoważnia Zakład Ubezpieczeń Społecznych do wydawania decyzji w zakresie indywidualnych spraw dotyczących między innymi ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek. Od decyzji Zakładu przysługuje odwołanie do właściwego sądu w terminie i według zasad określonych

w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego.

Z samego brzmienia przepisu art. 116 Ordynacji podatkowej wynika zatem, że wyłącznymi przesłankami uzasadniającymi pociągnięcie członka zarządu do odpowiedzialności osobistej za zobowiązania spółki z tytułu należności składkowych na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych są:

1) istnienie zaległości podatkowej (składkowej),

2) powstanie zobowiązania podatkowego (składkowego) w czasie pełnienia przez daną osobę obowiązków członka zarządu,

3) wykazanie bezskuteczności egzekucji przeciwko samej spółce.

Przepis art. 116 o.p. jednocześnie wymienia w sposób taksatywny okoliczności, które zwalniają członka zarządu od odpowiedzialności osobistej z tytułu zaległości składkowych,

i są to następujące przesłanki:

- zgłoszenie we właściwym czasie wniosku o ogłoszenie upadłości,

- ewentualnie wykazanie, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości nastąpiło bez winy członka zarządu,

- wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zobowiązań spółki w znacznej części.

Z uwagi na konstrukcję wskazanych przepisów nie ulega wątpliwości, że obowiązek udowodnienia przesłanek egzoneracyjnych spoczywa na członku zarządu, którego obciążono odpowiedzialnością za zobowiązania spółki (wyrok SN z dnia 20 marca 2013 r., I UK 554/12). Przyjmuje się, że niemożność, nawet obiektywna, wykazania przez członka zarządu przesłanki egzoneracyjnej nie zwalnia go z odpowiedzialności. W przeciwnym razie byłyby członkiem zarządu spółki kapitałowej zawsze mógłby uwolnić się od odpowiedzialności twierdzeniem, że wykazanie rozważanej negatywnej przesłanki tej odpowiedzialności jest niemożliwe ze względu na aktualny brak dostępu do dokumentów finansowych spółki i spowodowaną nim niewiedzę o jej majątku (wyrok SN z dnia 5 października 2016 r., II UK 343/15).

Każdorazowo omawiana odpowiedzialność członków zarządu, o której mowa w art. 116 Ordynacji podatkowej, ma charakter wyjątkowy i znajduje zastosowanie, jeżeli zachodzą wymienione w nim pozytywne przesłanki i brak jest którejkolwiek z okoliczności wyłączających tę odpowiedzialność. Odpowiedzialność ta jest przy tym niezależna od tego, czy zaległości z tytułu składek, których z powodu braku majątku spółki nie można wyegzekwować, powstały z przyczyn zawinionych czy też niezawinionych od członka zarządu (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 października 2006 r., II UK 85/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 328 i z dnia 2 października 2008 r., I UK 39/08, Monitor Prawa Pracy 2009 nr 5, s. 272).

Jak z powyższego wynika, subsydiarna odpowiedzialność członka zarządu spółki w rozumieniu powołanego art. 116 Ordynacji podatkowej może się zaktualizować, gdy istnieją zobowiązania spółki, których egzekucja okazała się bezskuteczna. Mając na uwadze fakt, że od wydanej przez ZUS decyzji A. N. złożył odwołanie do sądu ubezpieczeń społecznych, a postępowanie w tej sprawie toczy się przed sądem powszechnym, jako postępowanie cywilne, regulowane przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, należało więc pamiętać o rządzących procesem cywilnym zasadach dotyczących rozkładu ciężaru dowodu. W procesie cywilnym strony mają zaś obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu (wyrok SN z dnia 9 stycznia 2001 r., II CKN 1194/00, LEX nr52375).

Przenosząc powyższe reguły na grunt niniejszej sprawy trzeba było więc uznać, że na organie rentowym spoczywał ciężar udowodnienia, iż (...) sp. z o.o. zalega wobec ZUS z płatnościami z tytułu składek, że zobowiązania te powstały w okresie, kiedy skarżący pełnił funkcję członka zarządu spółki oraz że egzekucja tych należności z majątku spółki okazała się bezskuteczna. Dopiero po wykazaniu tych okoliczności mogły zaktualizować się podstawy do badania, czy zachodzą przesłanki wyłączające odpowiedzialność skarżącego za zobowiązania spółki.

W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości fakt nieopłacenia przez (...) sp. z o.o. składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za wskazane w zaskarżonej decyzji okresy. W tym miejscu podkreślenia wymaga również, że w postępowaniu toczącym się na skutek odwołania od decyzji przenoszącej odpowiedzialność za zaległości składkowe na osoby trzecie, sąd nie jest uprawniony do badania – nawet na zarzut strony odwołującej – prawidłowości wysokości zobowiązania składkowego określonego w przedmiotowej decyzji.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 maja 2016 r. (sygn. akt II UK 246/15, LEX) stanął na stanowisku, że decyzja przenosząca odpowiedzialność za zaległości podatkowe na członków zarządu może zostać wydana dopiero wtedy, gdy organ podatkowy będzie posiadał uzasadnione podstawy do przyjęcia, iż pierwotny dłużnik (podatnik, płatnik, inkasent) nie wywiązał się z ciążącego na nim zobowiązania, a wysokość tego zobowiązania musi wynikać z decyzji właściwego organu. Oznacza to zatem, że istnienie i wysokość zaległości podatkowych, za które odpowiadać ma osoba trzecia, wynika z wcześniejszej decyzji organu podatkowego, wydanej we właściwym postępowaniu w stosunku do podatnika, niekiedy także płatnika lub inkasenta. Z tych przyczyn w postępowaniu zmierzającym do wydania decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej, wysokość tych należności nie może być już kwestionowana, a tym samym nie może być przedmiotem sporu pomiędzy tą osobą trzecią i organem podatkowym (por. B. Brzeziński, M. Kalinowski, A. Olesińska, Ordynacja podatkowa. Komentarz - Zobowiązania podatkowe, Toruń 1999, s. 372-380, a także C.

Kosikowski, H. Dzwonkowski, A. Huchla, Ustawa - Ordynacja podatkowa - komentarz, Dom Wydawniczy ABC, s. 282-288 oraz R. Mastalski, J. Zubrzycki, Ordynacja podatkowa - komentarz, Wrocław 1998, s. 90-93).

W sprawach dotyczących odpowiedzialności członków zarządu niezbędne jest wykazanie, że zaległości wynikają z zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu (odpowiedzialność z art. 116 § 1 o.p. obejmuje jedynie te zaległości, których termin płatności upływał w czasie pełnienia obowiązków członka zarządu – wyrok SN z dnia 30 marca 2017r., II UK 267/6). „Pełnić obowiązki” oznacza otrzymać legitymację do tego, aby realizować wszystkie czynności związane z pełnioną funkcją. Jest to kompetencja do realizowania funkcji członka zarządu przez określony czas (Dowgier Rafał, Etel Leonard, Kosikowski Cezary, Pietrasz Piotr, Popławski Mariusz, Presnarowicz Sławomir, Komentarz, LEX 2009, Komentarz do art. 116 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2005 r. nr 8, poz. 60), [w:] C. Kosikowski, L. Etel, R. Dowgier, P. Pietrasz, S. Presnarowicz, M. Popławski, Ordynacja podatkowa. Komentarz, LEX, 2009, wyd. III. Stan prawny: 1 czerwca 2009 r.).

W przedmiotowej sprawie nie było sporne, że zaległości (...) sp. z o.o. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne powstały w okresie, kiedy odwołujący pełnił funkcję jedyne go członka zarządu, bowiem odwołujący był prezesem zarządu spółki przez cały okres jej funkcjonowania.

W dalszej kolejności rozważenia wymagała zatem kwestia wykazania bezskuteczności egzekucji przeciwko ww. spółce. Okoliczność ta również nie była kwestionowana przez odwołującego. Sąd uznał, że organ rentowy spełnił trzecią z przesłanek określonych w art. 116 o.p., a mianowicie wykazał, iż egzekucja zaległych należności okazała się bezskuteczna względem majątku spółki. W analizowanej sprawie organ rentowy prowadził wobec spółki (...) egzekucję, wystawiając upomnienia i tytuły wykonawcze, jednak postępowanie okazało się nieskuteczne (por. pismo organu rentowego z dnia 18 maja 2016 r. – k. 182-183). Nadto, w świetle ujawnionych w sprawie okoliczności faktycznych zauważyć należy, że warunek wykazania bezskuteczności egzekucji jest spełniony, jeżeli przed wydaniem decyzji obciążającej członka zarządu za zaległości podatkowe spółki dojdzie do zakończenia bądź umorzenia postępowania upadłościowego, względnie do oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Upadłość jest również egzekucją, którą prowadzi się wobec całego majątku upadłego dłużnika celem przymusowego, ale wspólnego i w zasadzie równego (poprzez proporcjonalny podział uzyskanych z masy upadłości środków) zaspokojenia wszystkich wierzycieli, którzy zgłosili w sposób prawidłowy swój udział w tym postępowaniu. Dlatego też określa się ją jako egzekucję uniwersalną lub generalną w odróżnieniu od egzekucji singularnej prowadzonej przez poszczególnych wierzycieli na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego albo ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedziba w P. z dnia 30 maja 2016 r., I SA/Po 20/16, LEX).

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2012 r. (sygn. akt XI Gup 52/11) Sąd Rejonowy stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego wobec (...) sp. z o.o. Cały majątek masy upadłości został zlikwidowany przez syndyka w toku postępowania upadłościowego. Ze zgłoszonej przez ZUS wierzytelności w kwocie 112.097,04 zł, zgodnie z ostatecznym planem podziału funduszu masy upadłości, organ rentowy uzyskał jedynie kwotę 21.841,32 zł.

Dla ustalenia bezskuteczności egzekucji nie ma znaczenia wartość rynkowa majątku podlegającego egzekucji, a jedynie to, czy w wyniku przeprowadzonej egzekucji udało się uzyskać zaspokojenie wierzyciela (por. wyrok NSA z dnia 12 kwietnia 2013 r., I (...), dostępny na stronie internetowej: orzeczenia.nsa.gov.pl).

W orzecznictwie zasadnie przyjmuje się, że bezskuteczność egzekucji w rozumieniu art. 116 o.p., jako przesłanka odpowiedzialności członka zarządu spółki, nie musi być bezwzględnie stwierdzona tylko postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego bezpośrednio przed wydaniem decyzji przenoszącej odpowiedzialność. Bezskuteczność egzekucji, to stan obiektywny wynikający z braku majątku, który sprawia, że potencjalna egzekucja nie pozwoliłaby zaspokoić wierzytelności w całości lub w części. Egzekucji nie prowadzi się dla samej egzekucji, a więc tym bardziej dla uzyskania formalnego stwierdzenia jej bezskuteczności, lecz celem spieniężenia majątku spółki i zaspokojenia wierzyciela. Decyduje zatem majątek spółki, który jest poszukiwany w egzekucji, a wcześniej powinien być wskazany

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2016 r., II UK 315/15, LEX; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2014 r., I UK 437/13; wyrok SN z dnia 24 września 2015r. II UK 297/14).

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że w przedmiotowej sprawie organ rentowy wykazał bezskuteczność egzekucji prowadzonej wobec (...) sp. z o.o., tym samym zaszyły wszystkie pozytywne przesłanki obciążenia odpowiedzialnością prezesa zarządu ww. spółki – odwołującego A. N. – za zaległe składki za okresy określone w zaskarżonej decyzji.

W tym miejscu rozważenia wymaga, czy odwołujący – jak twierdzi – zgłosił we właściwym czasie wniosek o ogłoszenie upadłości spółki (...), co – w myśl art. 116 o.p. – uwolniłoby A. N. od odpowiedzialności za zaległości składkowe wobec ZUS. W ocenie Sądu, zebrany w sprawie materiał dowodowy, w szczególności opinia biegłego sądowego dra P. B. (1), oparta na wnikliwej analizie dostępnego materiału dowodowego, pozwala przyjąć, że przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości w rozumieniu art. 11 ust. 2 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze zachodziły już w 2008 r. Tymczasem wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki (...) odwołujący, działając jako członek jednoosobowego zarządu, złożył dopiero w dniu 19 maja 2011 r.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U.2009.175.1361), w brzmieniu obowiązującym w okresie spornym, dalej: „p.u.n.”). Stosownie do treści art. 21 ust. 1 cyt. ustawy, dłużnik był obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

Należy ponownie podkreślić, że do oceny obowiązku dłużnika w zakresie złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, zastosowanie znajdują przepisy Prawa upadłościowego i naprawczego, okres sporny obejmuje bowiem lata 2008-2010. Nie znajdują zatem zastosowania do oceny zdarzeń z tego okresu przepisy Prawa upadłościowego, w tym znowelizowany od dnia 1 stycznia 2016 r. przepis art. 11 ust. 1 p.u., w którym znajduje się definicja niewypłacalności. O ile bowiem na gruncie Prawa upadłościowego „dłużnik jest niewypłacalny, jeżeli utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych” (art. 11 ust. 1 p.u.), o tyle zgodnie z ustawą Prawo upadłościowe i naprawcze, która obowiązywała do dnia 31 grudnia 2015 r. (art. 11 ust. 1 p.u.n.), „dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych”.

W myśl art. 11 ust. 1 cyt. ustawy, jeżeli zatem dłużnik nie wykonuje ciężących na nim wymagalnych zobowiązań pieniężnych, wówczas jest niewypłacalny, co stwarza podstawę ogłoszenia go upadłym. Przy czym nieistotne jest, czy nie wykonuje wszystkich zobowiązań czy też tylko niektórych z nich. Nieistotny też jest rozmiar niewykonywanych przez dłużnika zobowiązań. Nawet nie wykonywanie zobowiązań o niewielkiej wartości oznacza jego niewypłacalność (wyrok NSA z dnia 10 czerwca 2014 r., (...), wyrok WSA w Krakowie z dnia 13 marca 2012 r., I SA/Kr 127/12; wyrok WSA w Warszawie z dnia 20 września 2017 r., (...) SA/Wa (...)). Dla określenia stanu niewypłacalności bez znaczenia też jest przyczyna niewykonywania zobowiązań. Niewypłacalność istnieje nie tylko wtedy, gdy dłużnik nie ma środków, lecz także wtedy, gdy dłużnik nie wykonuje zobowiązań z innych przyczyn. Niewypłacalność dłużnika istnieje zawsze, gdy nie wykonuje on swoich wymagalnych zobowiązań.

Z kolei w myśl art. 11 ust. 2 p.u.n. (w brzmieniu obowiązującym w okresie spornym) „dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje”. Zatem ust. 2 art. 11 regulował drugą postać niewypłacalności i dotyczył m.in. osób prawnych. Podmioty takie były niewypłacalne także wtedy, gdy ich zobowiązania przekroczyły wartość ich aktywów i to nawet wtedy, gdy na bieżąco wykonywały swoje zobowiązania. Dlatego też dla ochrony praw wierzycieli osób prawnych niezbędne było, aby zadłużenie tych podmiotów nie przekraczało wartości ich aktywów. W przeciwnym wypadku wierzyciele nie mogliby zostać zaspokojeni z ich majątku w postępowaniu upadłościowym (tak: WSA w Krakowie w uzasadnieniu powołanego wyżej wyroku z dnia 5 kwietnia 2013 r., I SA/Kr (...), LEX nr 1310341).

Wobec powyższego w przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością istniały w spornym okresie dwie alternatywne przesłanki zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Po pierwsze, przedsiębiorca był niewypłacalny wtedy, kiedy nie wykonywał swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Po drugie, wtedy, gdy wartość jego zobowiązań przekraczała wysokość majątku (tj. aktywów), choćby nawet na bieżąco zobowiązania te wykonywał (druga przesłanka dotyczy dłużnika będącego osobą prawną albo jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną). Dla przyjęcia stanu niewypłacalności wystarczy spełnienie którejkolwiek z tych przesłanek samodzielnie (wyrok SN z dnia 12 maja 2011 r., II UK 308/10, wyrok SN z dnia 5 października 2016 r., II UK 343/15).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że już w 2008 r. została spełniona przesłanka z art. 11 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze. Co więcej, w ocenie Sądu można mówić także, pomimo braku dokumentacji za rok 2009 r., o spełnieniu już w 2008 r. przesłanki z art. 11 ust. 1 cyt. ustawy, o czym mowa w dalszej części uzasadnienia.

W niniejszej sprawie biegły sądowy sporządził opinię obejmującą obie ww. przesłanki ogłoszenia upadłości. Już na koniec 2007 r. wartość zobowiązań spółki (...) przekroczyła wartość jej majątku (ujemny kapitał własny). Potwierdzeniem tej sytuacji jest wykazywany w bilansie ujemny kapitał własny w przedziale od (-) 166 887,41 zł na koniec 2007 r. do (-) 600 245,39 zł na koniec 2008 r. Tym samym już na koniec 2007 r. nastąpił moment, w którym wartość zobowiązań spółki przekroczyła wartość jej majątku. Następnie w roku 2008 stan ten znacznie się pogłębił. Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi sporządzania sprawozdań finansowych, sprawozdanie takie powinno zostać sporządzone w przeciągu trzech miesięcy od dnia bilansowego. Należy zatem przyjąć, że Zarząd Spółki najpóźniej na dzień 31 marca 2008 r. powziął informację o spełnieniu ustawowej (w myśl art. 11 ust. 2 ustawy upadłościowej) przesłanki do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Wobec tego spółka (...) powinna złożyć do Sądu Rejonowego wniosek o ogłoszenie upadłości w terminie dwóch tygodni od dnia 31 marca 2008 r., tj. do dnia 14 kwietnia 2008 r.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 p.u.n. (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie) dłużnik jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości. W myśl ust. 2, jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna albo inna jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, obowiązek, o którym mowa w ust. 1, spoczywa na każdym, kto ma prawo go reprezentować sam lub łącznie z innymi osobami.

Dwutygodniowy termin do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości liczy się od dnia, w którym wystąpiła podstawa ogłoszenia upadłości, a więc dłużnik stał się niewypłacalny. Dniem tym jest dzień, w którym nastąpiło zaprzestanie wykonywania wymagalnych zobowiązań (art. 11 ust. 1 p.u.n.), albo w którym zobowiązania przekroczyły wartość majątku dłużnika (będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej - art. 11 ust. 2).

Nie może nasuwać wątpliwości, że przesłanki do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości Spółki istniały już w 2008 r. Jak już wyżej wskazano, ze znajdujących się w aktach sprawozdań finansowych wynika, że na koniec 2007 i 2008 r. wartość zobowiązań przekroczyła wartość jej aktywów. Została zatem już wówczas spełniona przesłanka z art. 11 ust. 2 ustawy upadłościowej.

Podkreślenia wymaga, że w niniejszej sprawie Spółka (...) zaprzestała realizacji ciężących na niej zobowiązań przynajmniej od marca 2008 r. Wówczas to spółka nie wykonywała swych wymagalnych zobowiązań wobec trzech podmiotów, tj. ZUS, US, spółka (...).

Definicja zawarta w art. 11 ust. 1 p.u.n. jednoznacznie wskazywała, że, aby uznać dłużnika za niewypłacalnego, nie było konieczne, by jego zobowiązania nie były regulowane w sposób trwały czy przez dłuższy czas. Przepis ten wyraźnie uzależnia stan niewypłacalności od niewykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych. Gdyby intencją ustawodawcy było uzależnienie powstania stanu niewypłacalności dłużnika od nieregulowania zobowiązań w sposób trwały, znalazłoby to odzwierciedlenie wprost w treści analizowanego przepisu. Należy zatem stwierdzić z jednej

strony, że w świetle art. 11 ust. 1 p.u.n. „każdy, kto nie płacił w terminie określonym umową lub ustawą drugiego z kolei zobowiązania, stawał się od tej chwili niewypłacalny. Stan ten nie powstawał, gdy nie było regulowane tylko jedno, chociażby znaczące zobowiązanie. Z punktu widzenia definicji, niewypłacalność miała miejsce już w pierwszym dniu opóźnienia, niezależnie od wielkości obu zobowiązań i niezależnie od tego, jak duże jest opóźnienie lub zwłoka w zapłacie” (por. P. Zimmerman, Komentarz do art. 12 p.u.n., w: P. Zimmerman, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Warszawa 2014).

Z drugiej strony podkreślenia jednak wymaga, że przesłanka wielości wierzycieli nie stanowi o dopuszczalności wniosku o ogłoszenie upadłości, musi być ona spełniona dopiero w momencie merytorycznego orzekania przez sąd w przedmiocie tego wniosku. Zgodnie z art. 116 § 1 o.p., odpowiedzialność podatnika rodzi sytuacja niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Ogłoszenie upadłości i zgłoszenie wniosku o upadłość to dwie różne kategorie prawne. W takiej interpretacji utwierdza także konieczność uwzględnienia w sprawie, jako okoliczności zwalniającej osobę trzecią z odpowiedzialności, wykazania przez nią starannego działania. Tak więc fakt, że nie jest spełniona przesłanka wielości wierzycieli, nie zwalnia członka zarządu od obowiązku zgłoszenia „we właściwym czasie” wniosku o ogłoszenie upadłości. Taki wniosek poddaje się merytorycznej ocenie (wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w G. z dnia 16 marca 2016 r., I SA/Gd 202/16, LEX).

Z utrwalonej linii orzecznictwa wynika, że pojęcie właściwego czasu do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, o jakim mowa w art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej, należy interpretować z uwzględnieniem celu, jakemu ta regulacja ma służyć. Celem tym jest ochrona należności publicznoprawnych, a także - co do należności składkowych - ochrona Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Skoro przy tym jednym z celów postępowania upadłościowego jest zapobieżenie dowolnemu i wybiórczemu zaspokajaniu przez dłużnika jednych wierzycieli kosztem innych (wyrok SN z dnia 26 sierpnia 1999 r., III CKN 24/99, OSNC 2000 nr 3, poz. 54), to za czas właściwy do zgłoszenia upadłości uznać należy czas, w jakim zarząd spółki, niebędący w stanie zrealizować jej zobowiązań względem wszystkich wierzycieli, winien złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości, aby w ten sposób chronić zagrożone interesy Skarbu Państwa i Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wyrok SN z dnia 11 maja 2006 r., I UK 271/05 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 marca 2012 r., III AUa 1175/11). Zaprzestanie płacenia długów zachodzi przy tym wtedy, gdy dłużnik z braku środków płatniczych nie płaci przeważającej części swoich wymagalnych długów. Sytuacja taka będzie miała miejsce także wówczas, gdy dłużnik nie zaspokaja jednego tylko wierzyciela, posiadającego znaczną wierzytelność (wyrok SN z 19 marca 2010 r., II UK 258/09, Lex nr 599776). To ostatnie zapatrywanie podziela Sąd orzekający w niniejszej sprawie. Podkreśla się bowiem w orzecznictwie, że nie ma podstaw do traktowania zaległości składkowych wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych jako pozbawionych znaczenia w aspekcie sytuacji finansowej spółki i przyjęcia w związku z tym, że - mimo powstania tych zaległości - nie doszło do trwałego zaprzestania spłaty długów (wyrok SN z dnia 14 czerwca 2006 r., I UK 324/05, OSNP 2007/13-14/200, wyrok SN z dnia 17 maja 2016 r., II UK 246/15 oraz wyrok SN z dnia 5 października 2016 r., II UK 343/15). Podobne stanowisko prezentowane jego w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, w którym stwierdza się, że nawet w przypadku, gdy jedynym wierzycielem spółki kapitałowej jest Skarb Państwa, nie można przyjąć, iż członkowie jej zarządu nie mają z tego powodu obowiązku zgłaszać wniosku o ogłoszenie upadłości w ramach przesłanek egzoneracyjnych (wyrok z dnia 15 stycznia 2016 r., I (...) 992/14 i powołane w nim wcześniejsze orzecznictwo). Nawet więc w przypadku braku możliwości formalnego złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki, z uwagi na to, że jedynym jej wierzycielem jest Skarb Państwa (gdyby podzielić teorię prezentowaną wyżej w doktrynie), nie można by przyjąć, kierując się ogólnymi zasadami wynikającymi z norm Konstytucji RP, w tym w szczególności zasady równości wobec prawa, iż byli członkowie spółek, w których występuje jeden wierzyciel są w uprzywilejowanej sytuacji, mogąc wykazywać, że w stosunku do nich dochodzi do zaistnienia przesłanek egzoneracyjnych określonych w art. 116 § 1 pkt 1 o.p. (wyrok WSA w Warszawie z dnia 29 stycznia 2010 r., (...) SA/Wa (...), Lex).

Zatem, nawet gdyby jedynym wierzycielem spółki był organ rentowy, to w przypadku spełnienia przesłanek z art. 11 ustawy prawo upadłościowe i naprawcze, nie zwalniało to zarządu spółki z obowiązku zgłoszenia takiego wniosku.

Powyższe rozważania mają jednak charakter hipotetyczny, bowiem – jak już wyżej wskazano – w sprawie nie ulega wątpliwości, że spółka (...) już w marcu 2008 r. posiadała co najmniej trzech wierzycieli, a mianowicie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Skarbowy, a także włoską spółkę (...) s.r.l.

Reasumując, na podstawie posiadanej dokumentacji stwierdzić należy, że już w 2008 r. występowały w (...) sp. z o.o. problemy z uregulowaniem zobowiązań, nadto już w 2007 r. i 2008 r. wartość zobowiązań przekraczała wartość majątku spółki. Zatem w tym kontekście twierdzić trzeba, że już w 2008 r. zostały spełnione obie przesłanki z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, a więc, że zaistniały podstawy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Sąd ponownie podkreśla przy tym, że wnioski płynące opinii pierwszego biegłego, M. F. (1), a mianowicie, iż dopóki nie zostanie formalnie wszczęta wobec dłużnika egzekucja, nie zachodzą przesłanki do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości, są błędne, nie znajdują bowiem oparcia w przepisach prawa upadłościowego czy ustawy o rachunkowości (w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie). Stanowisko biegłego M. F. nie zasługuje na aprobatę zwłaszcza w kontekście analizowanego wyżej art. 11 ust. 2 ustawy upadłościowej, który to przepis reguluje drugą podstawę niewypłacalności. Dotyczy on dłużników będących osobami prawnymi (tak jak (...) sp. z o.o.) oraz jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej, ale którym odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną. Te podmioty są niewypłacalne także wtedy, gdy ich zobowiązania przekroczą wartość ich aktywów i to nawet wtedy, gdy na bieżąco wykonują swoje zobowiązania. W tym przypadku zatem oczywistym jest, że kwestia ewentualnej egzekucji do majątku dłużnika czy wystąpienie wierzycieli na drogę sądową nie ma znaczenia.

Podkreślenia również wymaga, że podnoszone przez stronę odwołującą zarzuty wobec opinii drugiego biegłego – dr P. B. (1), iż bez dokumentacji finansowej spółki za rok 2009 nie można z całą pewnością stwierdzić, kiedy spółka winna złożyć wniosek o upadłość, nie zasługują na uwzględnienie. Biegły P. B. na rozprawie w dniu 27 marca 2018 r. wyraźnie stwierdził, że okoliczność ta nie ma znaczenia w kontekście ustalenia, iż czasem właściwym na zgłoszenie wniosków o ogłoszenie upadłości był już rok 2008 – przynajmniej na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy upadłościowej, bowiem z posiadanej dokumentacji wyraźnie wynika, że już w latach 2007-2008 wartość zobowiązań spółki przekraczała wartość jej aktywów. Zatem już wówczas zachodziła podstawa do wszczęcia procedury upadłościowej. W ocenie Sądu, nawet wykazanie przez odwołującego, że w 2009 r. nastąpiła jakaś poprawa w kondycji finansowej spółki, nie zmienia faktu, że w latach 2007-2008 (por. tabela w poprzedniej części uzasadnienia) zachodziły przesłanki, o których mowa w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy.

Na marginesie wskazać należy, że w wyroku z dnia 10 lutego 2011 r., II UK 265/10 (LEX nr 844740) Sąd Najwyższy uznał, że brak winy w niezgłoszeniu wniosku o upadłość nie może polegać na nadziei na wpływy i zyski. Subiektywna ocena sytuacji majątkowej spółki nie świadczy o braku winy. Brak winy może być bowiem odnoszony jedynie do wyjątkowych sytuacji, w których członek zarządu nie ma wiedzy co do rzeczywistej sytuacji w zakresie płacenia zobowiązań przez spółkę z uzasadnionych obiektywnie przyczyn i przy dołożeniu należytej staranności nie może tej wiedzy uzyskać albo podjąć stosownych działań (również wyrok SN z dnia 16 czerwca 2016 r., I UK 228/15).

Reasumując w niniejszej sprawie, w okresie pełnienia przez odwołującego funkcji członka zarządu, niewątpliwie zachodziły podstawy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości (w myśl przynajmniej art. 11 ust. 2 p.u.n., a w ocenie Sądu także art. 11 ust. 1 ustawy). Odwołujący w żaden sposób nie wykazał, by było inaczej.

Trzecią przesłanką egzoneracyjną jest wskazanie mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części. W wyroku NSA z 10.04.2015 r. (I (...) 366/14, LEX nr 1772769) wskazano, że mienie musi:

– faktycznie istnieć i nadawać się do egzekucji pozytywnie rokującej na wyegzekwowanie znacznych kwot, odnosząc to do wysokości zaległości podatkowych;

– przedstawiać realną wartość finansową, co jest niezbędne dla oceny, czy egzekucja z danego mienia umożliwi zaspokojenie długów, m.in. zaległości podatkowych spółki.

W niniejszej sprawie odwołujący nie wykazał, by spółka posiadała jakikolwiek majątek. Obecnie natomiast postanowieniem z dnia 18 lipca 2012 r. (sygn. akt XI Gup 52/11) Sąd Rejonowy stwierdził zakończenie postępowania upadłościowego wobec (...) sp. z o.o. Cały majątek masy upadłości został zlikwidowany przez syndyka w toku postępowania upadłościowego. Ze zgłoszonej przez ZUS wierzytelności w kwocie 112.097,04 zł, zgodnie z ostatecznym planem podziału funduszków masy upadłości, organ rentowy uzyskał jedynie kwotę 21.841,32 zł.

Zatem odwołujący nie wykazał istnienia żadnej z okoliczności zwalniających go od odpowiedzialności za zobowiązania składkowe ww. spółki.

Powyższe prowadzi do wniosku o prawidłowości stwierdzenia wobec odwołującego odpowiedzialności za zobowiązania (...) sp. z o.o. z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, powstałe za okres od marca 2008 r. do kwietnia 2010 r. A. N. był bowiem członkiem zarządu ww. spółki od momentu jej zawiązania w 2006 r., aż do momentu jej likwidacji. Ponadto, jak wykazało postępowanie w niniejszej sprawie, egzekucja wobec spółki okazała się bezskuteczna, a odwołujący nie wykazał istnienia okoliczności zwalniających go od odpowiedzialności, tj. nie wskazał mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości składkowych spółki w znacznej części, ani także nie wykazał, by wniosek o ogłoszenie upadłości został zgłoszony we właściwym czasie. Jak wykazało bowiem postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie, wniosek taki winien być zgłoszony już w 2008 r., a nie dopiero w 2011 r.

W tym stanie rzeczy - na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. - Sąd oddalił odwołanie od zaskarżonej decyzji, uznając ją za zgodną z obowiązującymi przepisami (pkt 1 wyroku).

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt. 2) wyroku, na podstawie art. 98 § 1, 3 i 4 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r. poz. 490), w brzmieniu obowiązującym na dzień wniesienia odwołania. Sprawa o przeniesienie odpowiedzialności za zaległości składkowe nie stanowi sprawy o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego, a wartość przedmiotu sporu przekraczała 100 000 zł. Z uwagi na to wynagrodzenie pełnomocnika powinno być ustalone na podstawie § 6 ww. rozporządzenia, czyli w odniesieniu do wartości przedmiotu sprawy, wyznaczonego wartością składek, za których zapłatę odpowiedzialność została przeniesiona na członka zarządu (postanowienie SN z dnia 12 stycznia 2012 r., I UZ 47/11, wyrok SA w Gdańsku z dnia 24 lutego 2016 r., III AUa 1621/15).

(-) Mirosław Major